

## ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.  
 Hat óra . . . 5 K. — f.  
 Három óra . . . 2 K. 50 f.  
 Egyes számok ára 20 fillér.

# BARS

POLITIKAI HETILAP.

## HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér  
 Nyilttéri közlemények garmond  
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetők és a velünk  
 összekötésben levő hird. irodák  
 árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: Dr. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a  
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA

## ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A

## „BARS“

## XXIX. évfolyamának II. évnegyedére.

Lapunk mai számával kezdi meg huszonkilencedik évfolyamának II-ik évnegyedét — Aki ismeri a vidéki hírlap-irodalom nehézségeit és szinte leküzdhetetlennek látszó akadályait, igazat fogadni nekünk, ha önérzettel tekintünk vissza eddigi működésünkre. Tettünk, a mennyit tehettünk. Első sorban is megyei érdekeink gondozása lebegett szemünk előtt s jeles munkatársaink és a nagy közönség szíves támogatásával ez irányban fejtettük ki működésünket, mindazonáltal gondosan kerülve annak lehetőségét, hogy lapunk magán avagy párt érdek szolgájaként szolgáljon. Ez alapon ajánljuk lapunkat továbbra is a nagyérdemű közönség szíves jó indulatába. A múltban elért eredmény leendő a jövő reménye, mely ezután is lapunk változatlan irányát jelenti.

## Előfizetési ár:

Égész évre . . . 10 kor. — fill.  
 Félévre . . . 5 kor. — fill.  
 Negyedévre . . . 2 kor. 50 fill.

## TÁRCA.

## Dalok.

I.

A márciusi napsugárba  
 Bolyhos hópelyhek szállanak;  
 Fehérség csillog nemsokára  
 A völgy ölében, a fák alatt.

Fehérség csillog lennt a kertben,  
 A hegytető is hófehér . . .  
 — Én nem tudom, miért bánt úgy engem,  
 Tavaszai mámorban — a tél.

II.

A primavera egyre kékül  
 És kéknek a napsugarak.  
 És beletörődik a szívünk,  
 Hogy hó fűdi az utakat . . .

Pedig, ha az ősz közeleg  
 A szívünk hangosabban dobban . . .  
 — Vajjon a tavasz szeretjük-e,  
 Vagy az őszből félünk-e jobban?

Karafiáth Jenő.

## „Fenemiska“ es „Kinostalián.“

— Nevelészetileg elmefuttatás. —

Edison a nagy feltaláló nyomában, a gőz és villany terén, szászok és ezek kísérleteznek. A kisebb-nagyobb, hasznos és kevésbé találmányok csakugyan hazszegnek. A pattogós és néma svéd-gyufától a gramofonig sok közbevetés van, melyet idővel, Isten tudja, miféle masinák fognak kitölteni. Nem hiába nevezik korunkat a talál-

## Változások küszöbén.

A képviselőház ülésait április 26.-áig elnapolta, miután a politikai helyzet annyira kiélesedett, hogy valószínűleg a koalíció bomlása és új pártalakulás fog következni. A politikai vajúdnak az ideje ez, amely reménységgel és kétséggel tölti el mindenkit aszerint, hogy milyen részt vesz az új alakulásban.

Tényleg nagy politikai változások küszöbén állunk. Az út, melyen a koalíció különböző pártjai haladtak, a keresztútig jutott. Az a kérdés, hogy a jövő kormány párt melyik utat választja. Annyi bizonyos, hogy a válsággért egyik párt sem okozhatta a másikat, ennek magától el kellett következni, amidőn oly kérdések és problémák kerültek napirendre, amelyekre nézve a pártokat a paktum nem kötötte, amelyeket tehát mindegyik párt a maga programja szerint akart megvalósítani. És ez kötelessége is mindegyik pártnak, de különösen a függetlenségi pártnak, mint amelyik a parlament legnagyobb pártja volt és mégis oly keveset valósított meg

programjából a paktum és a koalíció békői miatt.

Hát úgy látszik, legegyszerűbb út a függetlenségi párt útja. A kormány egyértelműleg elfogadta az önálló bankot, mint amely legalkalmasabb a jövő képeinek kibontakozására. Most a szünetet fogja a kormány felhasználni arra, hogy erre nézve az osztrák kormánnyal tárgyalásokba bocsátkozzék s mint tudjuk Kossuth Ferenc nyilatkozatából, ha az osztrák kormány elfogadja: jó, a változások gyorsan és simán fognak lefolyni, ha nem, akkor a függetlenségi párt követelni fogja az önálló bankot s Kossuth is ezt fogja javaslatba hozni az uralkodónál.

A függetlenségi párt ellenségei, különösen a régi, letört rendszer hívei, a mostani válságos időt látják legalkalmasabbnak arra, hogy őket a politikai hullámok, az iszap mélyéből, hova bűneik súlya lehúzza, a felszínre emeljék. A kibontakozás eszközeül felkinálják magukat mindenfelől. És ha tekintetbe vesszük, hogy a Lajtán túl a szövetség mindent szívesen fogad, ami a függetlenségi párt erejét gyöngíti, nem

mányok és feifedezések korának. A repülő emberek, kormányozható léghajók feltalálói megesküsznek mind a tíz körükre, hogy gépezetükhöz csak egy árva csavar kell és minden sikerül: az ember repülni fog, a léghajó nemcsak magát, hanem a levegőt is kormányozza és így biztosan halad célja felé. Csak egy árva csavar hiányzik még. Ez az egyetlen csavar sok álmatlan éjszakát okoz még a repülni akaró feltalálónak. Olyan ez a csavar, mint az örökélet vize, csak egy csepp kellene, de ennek is hiányzik az összetételi titka, aminthogy hiányzik az örökmozdony egyetlen, nélkülözhetetlen csavarja, mely nélkül nemhogy örökké menne, de el se indulhat.

Nemcsak a technika, hanem a pedagógia terén is az újítások korát éljük. Ha itthon nem terem valami új dolog, megyünk külföldre pedagógiai vívmányokért. Ha a pedagógusok ellustulnak, elmaradnak, erőt vesz rajtuk a megszokás orthodoxiája, nem szeretik az éretlen gyümölcsöt s nem is akarják a gyümölcsöt idő-nap előtt megérlelni, kiugrik Jupiter fejéből Minerva s a hülyék, nehéz beszédűek, dadogók önkénytelen, öntudat nélküli rángatózását felavatja, módszernek s elnevezi fonomimicának, mely magyarul, a józan magyar nép nyelvén „fenemiska módszer“ név alatt ismeretes. Miért? Mert egy francia, valami Gosselin, így találta ezt jónak elnevezni.

Ez a „fenemiska“ ma már leütötte lábáról a magyar gyakorlati pedagógusok

nagy részét. — Ez a nagy rész ugyanannyira van a 90%-tól, mint Makó Jeruzsálemtől, de azért nagyrész az.

Ujabbán egy pedagógus-kisasszony a „fenemiskától“ elütő szintén saját külön új találmány módszerrel kísérletezik, amit „kinaesthasias“ módszernek nevezett el. Valószínű, hogy ezt meg a jó falusiak „kinostalián“ módszernek fogják elnevezni, ha majd falura kerül, haladván „fenemiska“ nyomában.

Nekem, aki nem restellem bevallani, hogy a „fenemiskát“ illetőleg még mindig az orthodoxokkal tartok, mert az a magyar példabeszéd: „Lassan járj, tovább érsz!“ a pedagógiában is olyan régi igazság, melyet nem döntött meg, s nem örült meg az idő vasfoga, kevés bajom volna ezekkel a modern, tegyük hozzá, feltűnő modern pedagógiai találmányokkal, ha angol kisasszonyok, dilettáns pedagógusok és főesperesek nem volnának. Így azonban kénytelen vagyok, igazabban voltam, velük foglalkozni.

A mi jólelkű főesperesünk, nem lehetvén neki családja, szenvedélyes pedagógus, (volna csak 8—10 gyereke!) kifogyhatatlan türelmű nevelész, a folyó iskolai év elején hosszú és nagypécsettű levelet írott nekem. Abban a levélben, szép hegedűszóban, félre nem érthető módon rám parancsolt, hogy „fenemiskázzak“ és „kinostaliánózzak“, mivelhogy Lelkes Kata, a talmimanródi angol kisasszonyok direktorfőnöknője, azt mondja: „Nincs valami felségesebb, fezenemáli-

lehet csodálkoznunk, ha igen magas helyekre nyernek ajánló levelet.

Nem ok nélkül szól a nagy dob a politikai piacon. A csepirágók egész raja vonul ki a függetlenségi párt ellen. Elvtagadás, elvek szegreakasztása, köpeny-forgatás és más egyéb politikai bűnök, amelyeknek bélyegét a harmincéves párturalom homlokukra stűtötte, képezik a vádat, amellyel a függetlenségi pártot fent és alant be akarják feketíteni.

Megjósolják előre, hogy mi lesz az újszülött. Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus, jelszó alatt a fizetett sajtó hihetetlen módon dühöng és épp a függetlenségi párt ellen, amelyet szétrobbantani akarnak, mivelhogy ez az egyetlen akadály annak, hogy ők a politikai helyzet urai legyenek.

Az ország nem lehet kétségben, hogy honnan tujnak ezek az ellenséges szelek. Ismerjük annak forrását, sőt a jó magyar nép oly hosszú időn át érezte, hogy ráismer arra azonnal.

A függetlenségi párt tudja hivatását s nem szolgált rá, hogy meggyanúsítsák. Hát mi épp azért bízunk benne, mivelhogy az ellenfélnek nem tetszik. Épp ezért sorakozunk mi mindnyájan ennek a pártnak ziszlaja alatt, mert látjuk, hogy ennek az útja a legeggyenesebb, legőszintébb, ennek a programja legmagyarabb.

A kibontakozás nem képzelhető a függetlenségi párt nélkül. Mi, akik ő felségét a legalkotmányosabb fejedelemnek tanultuk tisztelni, nem esünk kétségbe a jövőre felett, bármiként áskálódjanak ellenségeink odafenn. A király igen meg szokta fontolni, mikor ilyen fontos kérdésben döntenie kell s bizonyára nem fogja engedni, hogy a

sabb dolog a fonomikánál, akarám magyarul mondani „fenemiskánál,” mert ez fölségesen mulatságos és kedves különlegesség, amelyre a Miskák, Janók, Gyurók, Katák, Zsuzsák stb. 6, mond hat hét alatt ugy olvasnak mint a pinty s úgy rángatóznak, mint a pók-láb, ha kiszakítják a helyéből! Azt is megirta, hogy próbáljam ki, vagy próbáltassam ki a „kinostaliánzás”-féle módszert is valamelyik osztálytanítóval. A kipróbálás eredményéről pedig, egy tantestületi gyűlésen, amelyen ő őhajt elnökölni, beszámoljunk.

Papnak s még hozzá esperesnek és pedig főesperesnek ellentmondani tiszta lehetlenség. Nincs más, tehát lássunk hozzá.

Magam nem mertem vállalkozni se a „fenemiskázás,” se a „kinostaliánzás” nemes művészetére, mivelhogy négy évtized pedagógiai sulya és tapasztalata nehezedik már vállaimra. Vannak itt az iskolánkban ifjú erőből duzzadó és bátor, modern pedagógusok, akik rugnak, vágnak, bekapják a legyet röptében, táncolnak, ugrálnak minden új muzikaszóra akár német, akár francia legyen az, nagy barátjai az újdonságoknak, hadd próbálkozzanak! Egyet a régiek közül arra kértem az iskolai év elején, nagyon jó és ami fő, higgadt, komoly és nyugodt pedagógus, hogy az ő régi módszere szerint tanítsa csak az írva-olvasást, de, ha lehet, egy kissé gyorsabb tempóban haladjon. — Két fiatal, egy hölgy, aki az angolkisasszonyoknál is tanult a egy fiatal ember, meg-

magyar nemzeti törekvések ellenségei az ő köpönyegével takaróznak.

A parlament nagy többségét képezi a függetlenségi párt, mely politikai érettségének, higgadságának sok ízben kétségbevonhatatlan tanujelét adta. Ennek az álláspontját honorálni kell, hogy a béke és nyugodt kormányzás hosszú időre biztosítottassék. Mert előre látható, hogy az ország közvéleménye olyan kormányt, mely a nemzet törvényes és elismert joga ellenére kísérelné meg a kormányzást, kiméletlenül elspörne. A függetlenségi párt, amely a helyzet kulcsát tartja kezében, mindenkor képes megátolni azt, hogy a nemzetet a nemzet jogainak sárelmével és mellőzésével kormányozzák.

A függetlenségi pártot nem lehet szétrobbantani. Erről a hiu ábrándról le kell tenni azoknak, akik az ország hangulatát ismerik. Ezt a pártot a király nem fogja apró politikai érdekcsoportokért feláldozni, mert ehhez a párthoz fűződik az ország bizalma, ebben van a jövőre reménye. A változásoktól mi nem félünk, mert nem lehet, nem is képzelhető a jövőre képe a függetlenségi párt kormányzása nélkül.

### „Válasz a polgármesternek.”

A Kálnai-utcában volt köztér elidegenítésének genezise tisztul. A polgármester a Bars 13. számában kimutatta, hogy nekem egyben nincs igazam. Adatok alapján bebizonyítja, hogy Léva város képviselőtestülete nem hazudtolta meg önmagát ez ügyben. A képviselőtestület a Kálnai utcabeli köztér elidegeníthesítését stricte sensu, határozatilag nem mondta ki soha. A polgármester tárgyalosságát ezen pont tisztázása teljesen

osztozott a két új módszer (?) között. Az egyik t. i. a hölgy, hölgy létre fölcsapott „fenemiskánál,” lévén neki a fenemiskázáshoz egyéni hajlama és tulajdonsága. A másik pedig t. i. a fiatal kolléga, kapva-kapott a „kinostaliánzás,” mivelhogy felírta Dr. Sarbó „A beszéd” című könyvének forrását.

Igy indultunk el a kísérletezés nagy, nem tagadom, szerintem is nagy és fontos útjára. — És folyt a kísérletezés. Be-be-mentem hospitálni hol egyik, hol a másik tanterembe, hol pedig a harmadikba, mert szerencsére van 3 párhuzamos első osztályunk.

Mire eljött a karácsonyi vakáció, a „fenemiskások” olvastak, szépen olvastak és — gyönyörűen rángatództak; ugyannyira, hogy szívemből megsajnáltam szegényeket. Az idegeskedésnek szembetűnő példáit láttam a „fenemiskázó” gyermeksergeben. Megsajnáltam a tanítókisasszonyt is. Legszébb kis leány az egész vármegyében. Csupa élet, csupa jókedv, csupa elevenség. Magas, karcsu, könnyű teremtés. És mi történt vele? A balzeme felső héjja egy merész „fenemiskázó” pillantás nyomán fenuakadt, a jobb keze, mint az óra-inga, mindig motollá, az „á” hangot oly nagy szájnnyilással mondja ki, hogy egy kisebb „fenemiskázó” könnyen beleugorhaték a szájába. . . . De hagyjuk ezt! — Elég az hozzá, hogy a fenemiskázásnak nem kellemes következményei lehetnek tanulóra, tanítóra egyaránt. — A szokás ráragad az emberre.

kimerítette, s így „A városi tanács feladata” című cikkem legvégén levont és reá s a tanácsra vonatkoztatott konkluziómat már nem bírja megdönteni.

A mult nyáron a Kálnai-utca ügyét gyakran hallottuk a városi dolgok iránt érdeklődők között tárgyalatni. Köstudomássá vált, hogy Barsvm. állandó választmányának lévai tagjait meglepte, midőn a választmány 1908. július havi ülésén Léva v. képv. test. közgyűlésének 1908. III. 31.-én hozott 1464/1908. sz. határozatával (L. Bódogh L. cikkét) szembe kerültek. Meglepte főleg azon választmányi tagokat, akik egyuttal Léva v. pénzügyi szakosztályának tagjai. Valamennyiben az a hit élt, hogy a város képviselőtestülete itt következtelenségbe esett. Így hallottam én is. Az illetők nagyobbára tekintélyes tényezői városunk közéletének.

A Bars f. évi 2. számában vezércikket olvastunk, mely köztelkeink sorsát tárgyalva a Kálnai-utca esetével is foglalkozott. Éles hangon ezt mondta egyebek között: „Tudjuk ugyan, hogy közgyűlési határozat fedi a tanács építési engedélyét s így a törvényesség látszata megvan. Azonban nem késünk rámutatni, hogy ez a határozat kilesett pillanatban jött létre, mert a képviselőtestület elé akkor táltalták az ügyet, mikor a képviselőtestület legnagyobb része, vezető férfiai nem lehettek jelen, arra a képviselőtestület tagjai elő nem készülhettek s így hamarosan nem is tudhatták, mily fontos kérdés eldöntésébe vitették bele az uttest egy részének elidegenítésével . . . . De volt a vásártér fenntartására való vonatkozás nélkül is egy határozat ezen uttest fenntartására nézve . . . . Egyedül a rövidlátás, a szakértelem megosufolása ül diadalt ezen monstrozus eljárás felett.” — A polgármester ezen, súlyos vádakkal teli cikkekre nem reagált. Ebből most én is azt következtethetném, hogy e cikket, mely ugyan azt mondta, mint az enyém: „Nagyon

Az is igaz, hogy a rossz szokás is lekopik idővel, de az a leszokás bizony-bizony gondnal, fáradsággal jár.

A „kinostaliánzó” kolléga osztályában karácsony felé kitűnően ismerték a hangokat, azok geneziséit, össze is kapcsolták őket. Irtak is annyit mint a „fenemiskások”, mert bizony azok édes-keveset irtak. Tudták ezek a „kinostaliánzosok”, hogy gégejük is van, hangszálaik is vannak, még az ádámcsutka mineműségével is teljesen tisztában voltak. Szóval az eredmény az én öreg, orthodox fejemet meglepte. Igaz, hogy a dér is meglepte már alaposan. — Hanem nem ítékeztem addig, míg a harmadiknál, az orthodox módszernél is meg nem néztem az eredményt. Hát az eredmény itt nem lepott meg. A gyerekek vagy 20—22 betűvel szépecskén, lassan, nyugodtan, de, ami fő, biztosan olvastak és irtak, majdnem hiba nélkül. A tanult betük körében apró mondatokat, diktálás után pontosan leirtak. Tudásuk nem sok ugyan, de biztos, alapos, öntudatos minden lépésük, minden gondolatuk, az írásban minden vonásuk. Összehasonlítottam a három tanteremben elért eredményt, megállapítottam magamban és magamnak a következőket:

Sem a „fenemiskázás,” sem a „kinostaliánzás” nem jár új nyomon, nem önálló eljárási mód, még csak nem is teljesen kialakult módszer, hanem csak tapogatózás néhány sikerült fogással. Ami jó van bennük, azt már az orthodoxok, ezek a régi

okos és a város érdekeivel megegyezőnek ismerte el — hallgatóságosan.“ (L. B. L. válaszában 6. hasábját.) De ez még viccnek is rossz következtetés volna. Azt hiszem nem csalódom, ha a cikkíró személye sulyának tudom be, hogy a város feje hallgaton hagyta, hogy elmuljék tőle ez a pohár.

Ezt a tárgyat Léva város f. hó 9-én tartott rendkívüli közgyűlésén az építési szabályrendelet kapcsán hozták szóba — a Barsból fent idézett sorok értelmében. Sem a polgármester, sem a tanács más tagja nem cáfolta rá a felszólalóra azzal, hogy a Kálnai-utca közterének nem elidegeníthetőségét kimondó közgyűlési határozat nincs. Pedig, különösen a polgármesternek kellett volna róla tudnia.

Tehát: 1) tekintélyes városi és várm. bizottsági tagok e tárgyról való, majdnem meggyőződészerű, egybehangzó véleménye, 2.) a Bars senki által meg nem cáfolta, fent jelölt vezércikke, 3.) a f. hó 9-iki közgyűlésen tapasztaltak: együttvéve oly tények, melyek igazolják, hogy cikkem megírásánál jóhiszeműleg jártam el.

Rá kell mutatnom azonban egy ezzel kapcsolatos régebbi ügyre is. Közel két éve, a marhavásártér parcellázását tervező indítványt terjesztett be a polgármester. A képviselőtestület ezt az indítványt, ha jól emlékszem, 1907. évi július havában tartott közgyűlésén a p. ü. sz. osztály javaslata alapján visszautasította. A tárgyalás folyamán ki lett fejtve, hogy a vásártér jelen állapota fenntartandó. Ugyanakkor a szűknek bizonyuló vásártér kibővítésének tanulmányozására bizottság küldetett ki. A vásártérhez szoktuk a Kálnai-utca közterét is számítani, mert itt szokták a birkavásárt megtartani, amely számára a hidontulji vásártérületen nem volt hely. A vásártér azonban mind-egyikéig nem lett kibővítve, ellenkezőleg: kiegészítő részének beépítése által szűkebb

korlátok közé szorítva. Tehát mégis történt az 1908. III. 31-iki közgyűlést megelőzőleg oly közgyűlési intézkedés, melynek intencióját a Kálnai-utca szűkítése nem fedi.

Lovass Antal és tíz társa, állítólag sponthe, 1906. február havában kérte a Kálnai-utca közterének eladatását. Tizenegyedfél hónap múlva került ez ügy a p. ü. sz. osztály elé, 1907. április 18-án. De a szakosztály javaslata: „A pénzügyi szakosztály a kérdéses közterületek elidegenítését nem javasolja a közgyűlésnél . . . stb.“, soha sem került a közgyűlés elé, ámbár fontos elvi jelentőségű volt. A szakosztály kiválóbb tagjai kénytelenek voltak feltételezni, hogy az ügy javaslatukkal valamelyik közgyűlés elé fog kerülni. Miután pedig nem mind-egyikük és nem minden közgyűlésen voltak jelen, azt hitték, hogy elő is került. Innen az állandó választmányban esett meglepetés.

Majdnem egy évvel a p. ü. sz. osztály ezen javaslathozatala után, 1908. III. 31-én más címen került, lényegében ugyanez ügy a közgyűlés elé. Most Dékay L. volt a kérelmező. A szempontok, melyek Lovass A. és tíz társa kérelmének megvitatásakor mérvadók voltak, most is azok voltak, mert a kérelem lényege ugyanaz volt. Most azonban nem tették át a p. ü. sz. osztályhoz. Ennek 11 hóval azelőtt készített javaslatának elvi jelentősége azonban az maradt, amely akkor volt. Nem vátozhatott, mert e rövid idő alatt városunk érdekei stb. sem változtak oly mérvben, mely azt az elvi jelentőséget elavulttá tehetné volna. Miért nem került tehát ez ügy most is a p. ü. sz. o. elé? s ha nem került oda, miért nem lett a közgyűléssel a lényegében azonos tárggyal együtt, a tárgy lényegére vonatkozó, habár régebbi, szakosztályi javaslat is közölve? Paragrafus ezt nem írja elő; minden kifogástalanul történt: de akinek helyes érzéke van, az gyanus szemmel nézi ezt a dolgot. A p. ü. sz. osztály a

Dékay ügyre épügy mint a Lovas és tíz társa ügyére vonatkozó, illetve vonatkoztatandó elvi javaslatának mellőzésénél fogva, a tárgy csak hiányosan lett megvilágosítva. A meghívó tárgysorozatában, a Barsban megjelent hirdetésben, mely ezen 1908. III./31-iki közgyűlésre vonatkozik és 48/1908. E. szám alatt bocsátott ki három nappal a közgyűlés előtt, egy árva betű sem jelöli meg ezen ügyet!!! pedig Dékay L. 1908. II. 25-én, tehát öt héttel előbb beadott kérvényének tárgya csak nem tekintendő oly jelentéktelen dolognak, hogy az csak a tárgysorozat 13. pontjában, gyűjtőfogalom alá rejtett, időközben beérkezett, előre nem látható indítványok során szerepelhetett? hiszen városi ingatlan elidegenítéséről volt itt szó!

Most légy okos, Domokos!?!

Hiszen itt még az a gyanu is támadhat, hogy valakinek ludasnak kell abban lennie, hogy bizonyos képviselőtestületi tagok esetleg elmaradjanak a közgyűléstől, melynek a Kálnai-utca közterét el kell adnia!

Ez a gyanu még abban is felébred, aki nem ad hitelt annak a mendemondának, hogy Lovass A. tíz társát annak idején a város-házán presszionálták volna a kálnai utcabeli köztér eladatásának kérelmezésére azzal — hogyha ők, mint érdekeltek, nem veszik meg a házuk előtti közteret, majd eladja azt a város másnak, aki az orruk elé fog házat építeni.

De gyerünk tovább.

Az állandó választmány javaslatára — melyben része volt Belcsák L., Csekey, Frommer dr., Holló S., Katona dr., Kmoskó dr., Levatic G. és Medveczky S. lévai tagoknak — az 1908. évi VI. 11-én tartott vármegyei közgyűlés (L. Bódogh L. cikkét) visszaküldi a városnak a kérdéses határozatot, melynek újabb tárgyalását nagy óvatossággal a polgármester július 14-ről, a képv. test. tagok csekély száma miatt, az

zsánerű pedagógusok jóformán mind használják már régen. A mese, a hangutánzás, a játék, a mozgás mind-mind alkalmazható vagy kiegészítő része régen az irvoalvasási módszernek minden olyan tanító kezében, aki komolyan foglalkozott és öntudatosan az irvoalvasási módszer technikájával, gyakorlati alkalmazásával. — Meg kell jegyezni, hogy a „kinostaliánózás“ eredménye öntudatosabb volt, mint a fenemiskázás, ezzel tartozom a pedagógiai igazságnak.

Hanem hát kérem szívesen, még nincs vége ám a dolognak. Most jön a beszámoló a főesperes ur jelenlétében és elnöklete alatt tartandó tantestületi gyűlésén. — Nem is tudtam, hogy a főesperes ur erre a tantestületi gyűlésre összehívta az esperességi kerület összes tanítóit, meghívta Lelkes Katát, az angol kisasszonyok direktorfőnökjét, meghívott mindenféle elől és hátul üő elnököket, hogy győződjenek meg a beszámoló az eredmény minősége és mivolta felül. — Nekem pedig megsugta jó eleve, hogy „mintafenemiskázatnak“, mert ő is látni és megtapasztalni akarja ezt a francia methodust.

És minden úgy történt, ahogy a főesperes ur akarta.

Az eredmény bemutatása valami remek, valami fenomenális, valami „non plus ultra“ volt. Kivált egy hibás beszédű, félig siketnéma gyerek excellált az eredmény dolgában élénk gestusu fonomimikával. — A főesperes ur igazán meg volt lepette.

Ezután jött a megbeszélés. A hangulat csupa „fenemiska“ volt mindenfelé. Esperes, elnökök, elülülök, hátulülök mindenfelé csak a „fenemiskás“ módszer mellett lelkendeztek és lelkesedtek. Még rám is majdnem rám ragadt a „fenemiska“ láz. Hanem a negyvenéves pedagógiai tapasztalat és megfigyelés, negyvenéves gyakorlat s megcsontosodott meggyőződés nem könnyen kapja ám be a legyet. Ilyen pedig volt ott néhány, akik látván láttak; de nem, a csodákban nem hisznek. — Nem és nem adjuk fel egykönnyen azt a régi elvet: „lassan de biztosan, lassan járj, tovább érsz!“

Nekem pedig azt a meggyőződésemet érlelte meg a tantestületi gyűlés, hogy a „fenemiskázás“ és „kinostaliánózás“ iránt oly nagyon lelkesülök, és ezt bátor vagyok bevallani, soha sem voltak tisztában az irvoalvasási módszerével, annak mélyére nem hatoltak, azzal tüzetesebben nem is foglalkoztak és így nem is enyhíthették annak némileg — elismerem — száraz voltát azzal, ami a neológ pedagógusoknál, helyesebben a „fenemiskásoknál“ csak fogás, t. i. nem igyekeztek élénkíteni, kedvessé tenni, nyiták magát a száraz módszert, a vázra nem adtak életadó elevenséget, színt, húst és vért. Ez volt az oka, hogy nehezen vagy sehogyse boldogultak s ez az oka, hogy a fenemiskázással — szerintük jobban s gyorsabban boldogulnak. Én azt hiszem, ha a fonomimika elhagyásával mindazt, amit a fonomimika mellett alkalmaznak, alkalmaz-

zák, felhasználják az irvoalvasás módszerénél, t. i. törekednek azt is élénké, kedvessé tenni, életet, elevenséget adni a kissé száraz keretre, nagyon szépen boldogulnak, nagyon szépen boldogulhatnak rángatózás nélkül. Minek a kor elernyedti idegzetű nemzedékét jóeleve bevezetni az idegesség előszobáiba ezekkel a cifra mozdulatokkal? Hiszen, aki végigné egy sereg „fenemiskával“ olvasó gyereket, ettől a látástól már megkapja feltétlenül az idegbetegség bacillusait.

Az elhangzott megbeszélés nyomán még a neológok nagymestere, a „fenemiskázás“ lelkes pártfogója is kijelentett annyit, hogy a fenemiska végeredményében be fog olvadni az irvoalvasási módszer rendszerébe s azt meg fogja alaposan javítani. És ez, az ilyen magamafajta vén orthodoxoknak bizony teljesen elégtétel. — Én pedig azt mondok: máris beolvadt, mert mindenfelé keresik a két rendszer összekapcsolási módját, még a leglelkesebb „fenemiskázók“ is, azt a rendszert, amelyet az orthodoxok már régen alkalmaznak.

Főesperes urunk pedig azzal a szilárd meggyőződéssel utazott el, hogy minden módszer jó, ha az eredmény jó, mert nem a módszer a fő, hanem az eredmény, és hogy a beszámoló összejövetellel a nevelészet szent ügyét, édes hazánk javára egy nagy ugrással előbbre vitte. — Legyen neki az ő hite szerint!

Antifenemiska.

aug. 19-i közgyűlésre tüzte ki. Az erre vonatkozó hír. etményben, valamint a meghívói tárgysorozat 10 pontjában a *Kálnai-utca város szanau oldalának építési irányvonalának megállapítása* szerepel s nem a *köztér eladása fölötti újabb határozathozatal*: ezt elhallgatták, pedig ez a kérdés nagyobb jelentőségű része. Építési irányvonal megállapítást a régi házior mentén is képzelmeheti s ezért e cím az érdeklődők figyelmét eltereli a lényegestől.

Ezeket kellett tisztáznom, hadd okuljon a város közönsége a jövőre nézve. Cáfolja meg aki tudja, hogy ez az eljárás az emberben szükségképpen azt a gyanút ébreszti és támogatja, hogy itt minden, a törvény betűjébe nem ütköző körülményt használta fel valaki, amely a p. ü. sz. osztály 1907. évi, jelölt javaslatának ismertetését, esetleg érvényre jutását megakadályozza.

A személyemet illető polgármesteri stílusvirágokra nem terjeszkedem ki. Egyet azonban megjegyzek: viselje szíven a polgármester a város igaz érdekeit oly önzetlenül mint én és megbocsátom neki azt a számomra kötött kis csokrot, amiből függetlenségem megóvása végett kiléptem a megyei pártból.

Nem akarok és nem szoktam személyeskedni. A személyeskedés a gyöngék fegyvere, nem akarok gyöngének látszani. A közhivatalnok ténykedését nyilvános bírálat tárgyává tenni, azt valamint annak eredményét — az illem határain belül — jelzőkkel megvitatani, még nem személyeskedés. Bódogh Lajos, lévai lakos, polgártársunk személyét sohasem támadtam. Magam is győződtem meg egy-két alkalommal a magánéletben, hogy ő tényleg az a kedélyes, békés és néha humoros ember, akinek mondták. Azt is elhiszem, hogy jó hivatalnok. Mint polgármester azonban nem egy szükséges, jó tulajdonságot nélkülöz. Nem Bódogh Lajosban, hanem a polgármesterben, ingott meg sokunknak bizalma, midőn ama emlékezetes közgyűlésen tanui voltunk a polgármester és egy már nem élő tisztviselőnk között lefolyt kínos jelenetnek. Akkor bizonyosodott be, hogy a közgyűlési termünk elnöki székeben nyilvánuló kicsinyes gondolkodás és tapintathány ássa alá azt a tekintélyt, melynek abból bizonyos fölénytel kellene kimagaslania, hogy az őszinte férfias nyíltságot sokszor bujkáló prókátor észjárás, az imponáló erélyt pedig főnöki malícia helyettesíti polgármesterünk ténykedésében.

Nem rég olvastam: *C'est toujours un malheur de donner á un homme une position au-dessus de sa valeur réelle.* Vajha ez az igazság Léva városára nézve sohasem válnék be.

Dr. Karafiáth.

## Különfélék.

— **Városi közgyűlés.** Léva r. t. város képviselőtestülete március hó 30.-án tartotta meg évnegyedes rendes közgyűlését, melynek legfontosabb tárgyat természetesen az évi költségvetés megállapítása képezte. Előirányoztatott 209603 kor. 06 fill. bevétellel szemben 269503 kor. 73 fill. kiadás. Az 59900 kor. 67 fillért kitevő különbözet 57%-os pótdóbból nyer fedezetet. A laknaya-alap költségvetése 14883 kor. 35 fillérel s ugyanannyi kiadással irányoztatott el. A vámut-alap előirányzata 40658 kor. 21 fillér kiadás és 33325 kor. 45 fill. bevétel mellett 7332 kor. 76 fill. hiányt tüntet fel a folyó évre. A költségvetési tárgyalás

sima és gyors lefolyását nagyban elősegítette a jól megszerkesztett és indokolással ellátott kimutatás, melynek összeállításáért méltán illeti dicséretet a pénzügyi szakosztályt és a város számvézőjét. A pótdóbb — sajnos! — emelkedik, de városunknak rohamos haladását s az azzal járó tömörkedé igénynek kielégítését szem előtt tartva ezen egyáltalán nem csodálkozhatunk. Igazán elérkezett a végső ideje, hogy a kormány a rengeteg állami feladatot végző városoknak a hónapok alá nyúljon s tegye haladásukat lehetővé, mielőtt a városi lakosság a terhek súlya alatt összerokkadna. A polgármester jelentését, mely szerint a város lejtmezőzésére és csatornázására vonatkozó mérnöki munkálatok a legközelebb befejezést nyernek, a közgyűlés tudomásul vette. A városok kongresszusára a polgármester és a főjegyző küldettek ki. A városi tisztviselői nyugdíjalapjának ügye későbbi időre tartott fenn, amidőn annak létesítését a remélt államsegély s az addig megnyitott új jövedelmi források lehetővé teszik. A városi vígadó építése és bérbeadása ügyében az odaitelés 60 napi határideje 15 nappal meghosszabbított. A 200000 koronás és az 559036 kor. 41 filléres törlesztéses kölcsönökre vonatkozó elszámolást a közgyűlés tudomásul vette. Általános megütközést keltett a polgármesternek a város építkezési szabályrendeletére vonatkozó jelentése. Ez az ügy, már három év óta ott hever a vármegyén, a folyó évi március 18-iki th. bizottsági közgyűlés tárgysorozatából ismét minden tárgyalás nélkül levétetett. Hogy mennyire életbevágó és sürgős, halasztást nem tűrő ügy az építési szabályrendelet ügye városunkra nézve, arról a sok kérés, a sok sürgetés immár eléggé meggyőzhette a vármegyei előadó urakat. Dolgozzanak hát, végezzenek már valahára ezzel az ügygel, ha mindjárt Léváról van is szó! Avagy egyáltalán nincs az előadó urak között olyan, akinek az egy ivnél terjedelmesebb ügyek elintézése becsúgyát képezné? A gyámpénztárunk 1907. évi zárszámadása 103980 kor. 31 fill. fedezettel, 86877 kor. 48 fill. követeléssel és 17102 kor. 83 fill. maradvánnyal nyert jóváhagyást. Az esküdtképes férfiak 1910. évre szóló névjegyzékének összeállításával Szemerédi Lajos és Klain Jakab képviselőtestületi tagok bizattak meg. Tárgyalatott még Tulassay József és társainak a Mácsánszky János városi tanácsnoknak megszavazott 1176 kor. 60 fill. segélyadományozásra vonatkozó, 7187—1908 sz. képviselőtestületi határozat ügyében tett előterjesztések. A képviselőtestület ez ügyet újból elvi okonál fogva tárgyalni nem óhajtván, az előterjesztést fellebbezésnek veszi, amely — mint ilyen — a felettes hatósághoz terjesztendő.

— **Nagyhét.** A ránt következő hét utolsó napján a világszabadító *Jézus Krisztus* tragédiájának emlékét ünnepli a keresztényiség. Sebek, szegkek, tövisek, kereszt, vér, ékesszólo kinyilatkoztatásai a fájdalomnak; de a szenvedés mélysége, tüze és kinja belül a lélekben van. A nagyheti magasztos szertartások is a belső ember megrendülését, a részvét és szánalom útján való megnevezését célozzák. — A plebánia-templomban a nagyheti szertartások sorrendje: *ápr. 4.-én d. e. 10 órákor barkaszentelés, Krisztus urunk szenvedésének a története, énekes szentmise; április 7.-én d. u. 3 órákor gyászvecsernye; április 8.-án d. e. 9 órákor énekes szentmise, az oltárok megfosztása, d. u. 3 órákor gyászvecsernye; április 9.-én d. e. 9 órákor Krisztus Urunk szenvedésének a története, a kereszt lefedése, csakonmisa, d. u. 3 órákor gyászvecsernye; ápr. 10.-én reggel 8-kor a tűz és hűsvéti gyertya szentelése, jóvendölések, keresztút szentelés, szentmise; este 1/2 kor feltámadási körmenet.*

Dr. Hámos Pétertől, Barsvármegye nyugalomba vonult kir. tanfelügyelőjétől, március 29.-én bucsúzott el a tanfelügyelőség tisztviselői kara, amikor *Simoncsis Antal* s. tanf. rövid, de mindent felölelő beszédében köszönte meg a volt hivatalfőnök páratlan buzgóságát és humánus gondolkodását, mellyel a tanfelügyelőség tisztviselői iránt

viseltetett. A távozó tanfelügyelő könynyektől csillogó szemekkel köszönte meg a tisztikar megemlékezését. Szentén március 29.-én jelent meg *vármegyénk tanítószágnak nagyszámú küldöttsége is, hogy Dr. Hámostól búcsút vegyen.* Tekintettel a nyugalomba vonuló kir. tanfelügyelő kedvesöztlen egészségére *Végh István*, az áll. t. e. elnöke, rövid de őszinte és igaz tisztelettel, hálás érzésekkel áthatott beszédében köszönte meg azt a páratlan jóindulatú és közhasznú tevékenységet, mellyel a tanítók igaz ügyeinek, erkölcsi és anyagi érdekeinek mindenkör bator védelmezője volt, s kívánt gyógyulást, jó egészséget és boldogító nyugalmas életet. Fájdalom, nem mondhatta el, pedig de szívesen tette volna *hogy Dr. Hámos* hazafias tevékenységének nyomán mint gyultak ki Barsvármegyében a magyar nemzeti állameszme őrtűzei, hogyan és hol emelkedtek iskolák, melyek az ő fellépésének köszönhetik létüket, mert így is farszító és kimerítő volt a bucsúzás. Így is csak anyagi lelkületű a fennkölt szellemű nejjének támogatása és védelme tette lehetővé, hogy fogadhassa a küldöttséget. Dr. Hámosné látván a női hűség és gyöngédség megható tetteiben — Mag arország nagyasszonyai elevenedtek meg szemünk előtt. Messzehangzó érces hangon köszönte meg az ovációt Dr. Hámos, de midőn a szeretet és rokonszenv szavaihoz jutott — hangja zokogásba fuit s mi bucsúzókkal vele sirtunk, zokogtunk az elválás fájdalmi miatt. — Dr. Hámosban a vármegye tanítószágnak igazán fennkölt gondolkodású felügyelőt vesztett el. Vajha a Gondviselés visszaadná egészségét! — hogy használhatna társadalmilag a nemzeti kultúra tovább fejlesztésében!

— **A virágzó városok.** Külföldi nagyobb városokban szokásos, hogy a vilámvilágítási oszlopokat virágkosarakkal díszítik. Magyarországon Kassa az első város, amelyik az ottani szépsézetegyesület kezeltására — ilyenén akarja utat ékesíteni. Hol vagyunk mi még?

— **Az Orvosszövetség bars megyei fiókja** folyó évi március hó 29.-én dr. *Frommer Ignác*, megyei tb. főorvos, elnökle alatt Lévan rendkívüli közgyűlést tartott, amelyben kimondotta annak szükségességét, hogy minden kórházban álló orvosnak 30 évi szolgálat után teljes nyugdíjgénye legyen. Az orvosok ugyanis egyrészt előhaladottabb korban jutnak csak közhiatalokhoz, másrészt a statisztikai adatok bizonyosága szerint a 65—70 évet csak kevesen érik meg közülük. A közgyűlés köszönettel vette tudomásul továbbá, hogy Barsvármegye törvényhatósági bizottsága március 18.-iki közgyűlésén 200 korona alapítványi összeget szavazott meg a vidéki orvosok gyermekei részére létesítendő internátus céljaira. A fiókszövetség vagyona az 1908. év végén 212 korona 85 fillért tett ki. Jegyzővé dr. *Lauffer Lipót* választott meg.

— **Gyászhir.** A verébelyi esperesi kerület papsága mélyen szomorodott szívrrel jelenti, hogy *Lulicsk Izidor*, verébelyi plebános, kiérdemült esperes, arany misés áldozár, arcus romanus, Barsvármegye törvényhatósági bizottságának tagja stb. folyó évi március hó 29.-én reggel 3/4 10 órákor életének 75-ik, áldozó papságának 52.-k évében hosszas szenvedés s a haldoklók szentségeinek ajtatos felvétele után csendesén elhunyt.

— **Pusztulunk, veszünk.** Szomszédunk baja nekünk is faj. Nyitrávármegye be- és kivándorlási statisztikája e hónapban megdöbbentő adatokkal szolgál. Mig a bevándorlások száma csak 21-et tesz ki, addig a kiadott utlevelek száma 1080-ra rug, mely számból Amerikára 976 esik. A kivándorlás terén ezt a megyét is felülmúlják Bács-Bodrog vm. Torontál vm. és Horvát-Szlavon országokban Zágrábmege.

— **A F. M. K. E. lévai járáskörének választmány** március 28.-dikián tartotta félelvi rendes ülését *Báthy László*, prepost-plebános, elnökle mellett. A választmány tagjai közül jelen voltak: *Báthy Gyula*, g.-ujfalusi esperes, *Ordódy Endre*, ügyv. alelnök, *Kottek Ferenc*, titkár,

Medveczky Sándor, dr. Kmoskó Béla, Bányai Ferenc, Jaross Ferenc, Pazár Zoltán, dr. Heinrich Győző. A választmány a tavali elszámolást örömmel vette tudomásul. Kitünt belőle, hogy a lévai járás területén levő tót községek tanuló Bathy Gyula, esperes-tanfolygató, s az alája rendelt buzgó tanító kar vezetése mellett szemmel látható eredményt mutattak fel a magyar nyelvben s a hazafias szellem elsajátításában. Megállapított a jövő évi költségvetés, melynek keretében a lévai választmány majdnem tehetségét túlháladó összegeket fordít magyarsági célokra, így tanítók jutalmazására 1400 K-t, tanuló jutalmazására 400 K-t. Közismereti, hazafias folyóiratok beszerzésére stb. szintén nagyobb összeget irányzott elő. Ezután kiküldetett az iskoláztatási bizottság Bathy László, Bathy Gyula, Jaross Ferenc, Ordódy Endre, Leidenfrost Tivadar, Medveczky Sándor s a választmány többi önként jelentkező tagjaiból, kik a husvétii hónapok után személyesen győződnék meg, hogy mennyire hasadtak a tótjaku növendékek a magyar nyelvben s ezek alapján lesz azután oda itélve a tanítók- és tanulóknak a megfelelő jutalom.

— **Öngyilkos honvéd.** Mocsy Jenő, szódói lakos, a 14. honvédezred lévai zászlóaljának a közlegénye, március 28-án szolgálati fegyverével föbe lötte magát. Még élve szállították a lévai kórházba. Sebének bekötözése közben meghalt.

— **Betörés.** Március 26-án éjjel Aranyosmaróton Klein Sándor lévai ékszerész ottani fióküzletébe beörték és onnét 1200 korona értékű kisebb ékszertárgyat elloptak. A tettest nyomozzák. Az ékszerész kára megtérül, miután boltja betörés ellen biztosítva volt.

— **Vasúti előmunkálati engedély.** A Kereskedelemügyi miniszter a Lévatól — *Bakabányáig* illetőleg *Egegiszer* vezető h. é. vasút kiépítését tervező érdekeltiség által kiküldött végrehajtó bizottságnak a m. kir. államvasutak Léva állomásától *Hontszántó* és *Bát* községek érintésével, *Bakabányáig*, esetleg *Hontszántó*tól a *hontvármegyei h. é. vasút Egegiszer-Szalán* állomásáig vezetőndő szabványos nyomtávú h. é. vasút vonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Siketnémák felvétele.** A siketnémák körmécébányai áll. s. intézete az 1909.—1910. tanévben pályázatot hirdet 15 siketnéma gyermek felvételére. A növendékekért fizetendő ellátási díj évi 240 korona, mely szegény gyermekek számára elengedtetik. Bányászok és bányakésmestéri alkalmazottak gyermekei a m. kir. bányakincstár által létesített alapítványi helyekre teljesen ingyen vétetnek fel. Fenti 15 gyermekben kívül felvételnél még későbbi korban megszületett gyermekek is, kik a beszédnek szájról való leolvasását tanulják meg. Felvételnél folyamodóknak a felvétel egyéb módzatairól az intézet igazgatósága szívesen nyújt felvilágosítást és a folyamodáshoz szükséges nyomtatványokat díjtalanul küldi meg.

— **Halálózás.** Till János báti róm. kath. kántortanító és nejét súlyos csapás érte. Kis 10 éves egyetlen fiuk, *Viktor*, a lévai elemi iskola növendéke, e hó 28-án vakbélgyulladásban elhalálozott.

— **Végzetes baleset.** *Novák József* né solymosi földmivesőt a héten a községen keresztül futó csekély vízű patakban holtan találták. A megindított nyomozás folyamán kiderült, hogy a nő régebbi idő óta epilepsiában szenvedett, mely utközben, mikor a patakon keresztül akart menni, elfogta s ép arccal a vízbe esett, minek következtében megfulladt.

— **Új ügyvédi iroda.** *Dr. Balog Sándor*, *Berger Adolf* lévai földbirtokos fia, *Báti* utca 10. szám alatt ügyvédi irodát nyitott

— **Vasút Aranyosmarót és Kovácsi között.** A szítványügyi h. é. vasút részvénytársaság részvényesei folyó évi április 2-án Budapesten XV. évi rendes közgyűlést tartottak. A tervezett aranyosmarót—kovácsi h. é. vasúttal való egyesülést is megvitatták.

— **Eljegyzés.** *Goldner Miksa*, nagytapolcányi lakos, múlt vasárnap tartotta eljegyzését *Weisz Camilla* kisasszonnyal, *Weisz Mór* lévai szeszgyáros kedves leányával.

— **Vásáráthelyezés.** Nagyszálló község kérelmére a kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy ott a folyó évi április hó 7-ére eső országos kirakóvásár ez évben kivételiesen folyó évi április 8-án a folyó évi május hó 26-ára eső országos kirakóvásár pedig ez évben kivételiesen folyó évi május hó 25-én tartassék meg.

— **Életbeléptető rendeletek a csekk törvényhez.** A napokban jelentek meg az egyes minisztériumok rendeletei, melyekkel a törvény életbeléptetése szabályoztatik. Ezeket a rendeleteket most *Dr. Kusz Andor* a bp. pénztár és giroegylet h. igazgatója függelék gyanánt felvette a magyar csekk törvényt magyarázó kézikönyvébe. Aki most beszerezik ezt a könyvet, immár az egész anyagot együtt kapják, akik pedig már előbb megvették, forduljanak a kiadóhoz, *Benkő Gyula* Grill-féle könyvkereskedéshez, mely azt nekik ingyen megküldi. Magának a munkának 4 K 20 f. az ára s kapható Nyitrai és Társa könyvkereskedésben Léván.

— **Elismeréssel** ismerteti egy szak-közlöny, a „Városok Lapja”, Léva város költségvetésének kiállítását. Erre vonatkozólag így ír a lap március 27-én megjelent számában: „Léva r. t. város 1909. évi költségvetése technikai összeállítására nézve eltér a városoknál már megszokott sablonos formától, amennyiben előbb a címek főösszegét sorolja fel, miáltal áttekinthetőbbé teszi a költségvetésekben előfordulni szokott számtómekkeget, azután pedig az egyes címeket külön-külön részletezi és magyarázatokkal, indokollással kíséri. — Így még a laikus is (pedig a képviselőtestületekben mennyi a laikus) könnyen eligazodhatik és tiszta képet nyer az egész költségvetésről. Ajánljuk e módszert a városok figyelmébe.”

— **Vásár.** Léván ez évi március hó 29-én megtartott állatvásárra felhajtott szarvasmarha 1374 drb; ló: 1712 drb; sertés: 170 drb; kecske 18 drb; összesen 3274 drb. Ezekből eladott szarvasmarha: 655 drb; ló: 263 drb; sertés: 121 drb; kecske 8 drb; összesen 1046 drb.

— **Támogassuk a Kossuth-Múzeumot.** 1848-ra örökké visszaemlékezni a magyar. Nagy idők voltak azok és nagy emberek a megeremeltő. Áhítattal, kegyelettel kell tekintünk mindenre, ami arra az időre emlékeztet. Meg kell becsülnünk a nemzeti küzdelemből reánk maradt emléktárgyakat, melyek egy szebb jövő kivívására serkentenek bennünket. És mi mégsem adjuk meg ezen szent emléktárgyak legzavargabb tárházának azt, ami magasztos hivatásánál fogva megilletné, a Kossuth-Múzeumot. — Hivatatos köreink sem teszik meg kötelességüket. A múltban a Bánffy, Széll, Tisza, sőt a Fehérváry-kormány is támogatta a Kossuth-Múzeumot, csak a mai nemzeti kormány nem tesz érdekében semmit. Ezért fordulunk a hazafias, magyar társadalomhoz, — amelybe egyedei reményünket helyezzük — hogy a Múzeum kiadványainak vásárlásával mentse meg a Kossuth-Múzeumot. — 10 korona ellenében megküldjük *Hock János*: „Rákóczi” című dicsőítvét, melyből 20 koronás szalon-kiadás is van. 100—150 koronáért megküldjük a „Kossuth Lajos azt üzenete” című hatalmas képet, mely 170 cm. szélességével és 130 cm. magasságával a legnagyobb színes olajnyomat a kontinensen. A 100 koronás kép egyszerű keretű, a 150 koronás aranyozott színes, díszes aranykeretben van. Tárgya fenséges, kivételéhez méltó. — Ezeket a kiadványokat rendelék meg és a Kossuth-Múzeum, — e legértékesebb nemzeti gyűjteményünk meg lesz mentve, mely Budapest, VIII. kerület, Népszínház-utca 23. szám alatt van.

**Diana sósborszesz** mint házisze kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes fodrászüzletekben fejbédörzsölésre és borotválkozás után arcfacsokendőzésre az urak használják. A fájdalomkat azonnal csillapítja. Masszirozásra általában minden házban csakis *Diana Sóborszesz* használják. Egy üveg 44 fillér.

## Közönség köréből.

### Köszönetnyilvánítás.

A lévai áll. tanítóképző intézet segélyző egyesületének a „Lévai Takarékpénztár” 50 K-t a „Bármegyei Népbank” és a

„Takarék és Hitelezet” 25—25 koronát voltak szívesek adományozni.

Fogadják a lap útján a nemes cél érdekében kifejtett áldozatkészességükért hálás köszönetünket.

Léva, 1909. április hó 1.-én.

Pazár Zoltán,

a segélyző egyesület elnöke.

### Nyilvános elszámolás.

Az ez évi március 15 diki ünnepek rendezésére eszközölt gyűjtés eredménye a következő: Befolyt összesen 246 kor. 40 fill. Kiadás 187 kor. 48 fill. Készpénzmaradvány 58 kor. 92 fill., mely összeg az előző évi maradványokhoz csatolva „1848 március 15” név alatt a Lévai Takaré- és Hitelezetbe helyeztetett el. A könyv száma: A. Lap-szám: 191. A könyvet *Pigler István* pénztáros őrzi.

Léva, 1909. március 23.

Bányai Ferenc,  
bizottsági jegyző.

Bandy Endre,  
bizottsági elnök.

### A „Lévai Nöegylet” által fenntartott

„Stefánia-Árvaház” javára adakoztak:

Őszi gyűjtésben.

Folytatás.

Pogány Virgílné 1 kor., özv. Babusik Istvánné 2 kor., N. N. 10 fill., Vilcsék Joachim 40 fill., Sveiger Armin 21 fill., Baloghné 1 kor., Berger 40 fill., özv. Fischer Lipótné 2 kor., Kenpfner Jakab 80 fill., Silbinger 2 kor., Tóth Zsigáné 2 kor., Adlerné 1 kor., Missák Zsigmondné 2 kor., Rappoport 2 kor., Kaufman 1 kor., özv. Adler Salamonné 60 fill., Berger Salamon 1 kor., Weisz Henrik 1 kor., Oivashatlan név 20 fill., Benzé Imréné 2 kor., Schimdbergerné 1-20 kor., Seltamné 1 kor., Csincsak Endre 2 kor., Szilassy Sándorné 2 kor., özv. Farkas Akosné 1 kor., Varannai 30 fill., Faragó Miklósné 40 fill., Oivashatlan név 30 fill., Oivashatlan név 50 fill., Kulcsár Andrásné 32 fill., Bóm Sándorné 1 kor., Hegedűs Lászlóné 60 fill., N. N. 20 fill., Koszecz Károly 20 fill., N. N. 20 fill., N. N. 20 fill., N. N. 20 fill., Czubulka 1 kor., Sellinger Jánosné 60 fill., Dosztál János 40 fill., Kórné 40 fill., Oivashatlan név 1 kor., Zvrhokril Mórné 2 kor., Galambosné 1 kor., Feldman 1 kor., Tóth Istváné 1 kor., Fizély Lajosné 1 kor., Krizsmanek József 40 fill., Varannay István 1 kor., Schmidt József 2 kor., Tóth Sándorné 1 kor., Kovatsik Samuné 2 kor., N. N. 60 fill., özv. Mészáros Józsefné 2 kor., özv. Kiss Pálné 1 kor., Heiman Mór 40 fill., Konta Jánosné 1 kor., Kovatsik János 1 kor.

Folyt. köv.

### Pro Sicilia et Calabria!

Léva r. t. város által az olaszországi földrégesséi sujtott szerencsétlenek javára eszközölt gyűjtés eredménye 553 korona 04 fillér, és még 10 korona 20 fillér, — mely a polgármester által alulirt napon a „Pesti magyar kereskedelmi Bank”-hoz lett postautalványon beküldve, — a gyűjtőik pedig az olaszországi segély-bizottsághoz a Kereskedelmi Minisztériumba Budapestre fölterjesztettek.

A gyűjtés részletezése és nyilvános nyugtázása.

V. Rácz János 2791. sz. gyűjtő ivén semmi, 2994. sz. gyűjtő-ivén adakoztak:

Blum Gyula 40 fill., Schlezinger 20 fill., dr. Laufer Lipót 1 kor., Soós Jánosné 1 kor., Schubert Pál 1 kor., Knapp Dávid 2 kor., Sztolár Mihály 40 fill., Bözne 60 fill., Belopotoczky Árpád 1 kor., Tonhaizer Mihály 40 fill., Amstetterné 40 fill., Laufer Henrik 30 fill., Mácsayné 1 kor., Toinay 40 fill., Temetkezési egylet 10 kor., Buday Svarba 1 kor., özv. Jozsefcsekné 1 kor., N. N. 40 fill., Dódek Jánosné 1 kor., Deutch Mihály 40 fill., Babuscheck Istvánné 1 kor., Szentesy Mihály 40 fill., Jánosch József 40 fill., Duschek Ernő 1 kor., Podhragyai 40 fill., Buhula József 40 fill., Turóczy János 1 kor., Nyitray János 40 fill.,

Bartos István 40 fill., özv. Váray Lajosné 1 kor.

V. gyűjtés összege: 30 korona 30 fill. Főösszeg: 563 korona 24 fillér.

Amidőn a fenti összeget nyilvánosan nyugtázom, a nemesszívű adakozóknak köszönetemet fejezem ki.

Léva, 1909. február 10-én.

Bódogh Lajos,  
polgármester.

## Hivatalos közlemény.

2244/1909. szám.

### Hirdetmény.

Barsvármegye alispánjának 3159/1909. számú értesítése szerint a f. hó 6-an Léván megejtendő törv. hat. bizottságitag választáson való elnöklésről Báthy László lemondott s az elnöklésre Levatic Gusztáv törv. hat. bizottsági tag kéréstett fel.

Miről a választó közönséget ezennel értesítem.

Léva, 1909. március 31-én.

Bódogh Lajos,  
polgármester.

2142/1909. szám.

### Hirdetmény!

Barsvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi 98/1806. kgy. számú határozatában a lévai I. számú választókerületben ifj. Madarász József megválasztásának megsemmisítése folytán megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági hely betöltését elrendelte és a választás határidejűl f. évi április hó 6-ik napját tűzte ki.

A választás Báthy László törv. hat. biz. tag einöklése alatt a városház tanácstermében fog megejteni és pedig reggeli 9 órától kezdődőleg mely időtől fogva a szavazatok delután 4 óráig fogadtatnak el.

Választó mindaz, ki az országgyűlési képviselőválasztóknak 1909. évi végérvényes névjegyzékében fölvéve van.

Választható az, ki az 1886. évi XXI. t. c. 23. §-ában érintett kizárási okok alá nem esik.

A szavazás szavazatlapon a törvény, melyre egy jelöltnél több név nem jegyezhető föl érvényesen.

Midőn a választóközönséget mindezekről értesítem, egyuttal a választói jog törvény-szabta gyakorlatára figyelemzettel a választókat a választási eljárásnál megkivántató rendnek szigorú betartására is felhivom.

Léva, 1908. március 27-én.

Bódogh Lajos  
polgármester.

### Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Könyv József rendőrségi kapitány

Buza m.-mánsáknént 26 kor. 20 fill. — 26 kor. 70 Kétszeres 23 kor. 40 fill. 23 kor. 60 fill. — Rozs 19 kor. 80 fill. 20 kor. 10 fill. — Árpa 19 kor. 40 fill. 20 kor. 60 fill. Zab 19 kor. — fill. 20 kor. — fill. — Kukorica 16 kor. 80 fill. 18 kor. — fill. — Lencse 23 kor. 60 fill. 24 kor. 40 fill. — Bab 19 kor. — fill. 20 kor. — fill. — Kéles 10 kor. 40 fill. 10 kor. 80 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere természetűl aránkamentes 130—140 Vörös lóhere, kis aránkás 105—110 Vörös lóhere, nagy aránkás 108—110 Luczerna természetűl aránkamentes 175—180 Luczerna, világos szemű aránkás 140—144 Luczerna, barnás szemű 120—125 Biborhere 40—42 Baltaczin 40—42 Muharmag 20—22

## Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1909 évi márc. 28-ától 1909 évi ápril. hó 4 éig

### Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Pénesz I. Jarábek R.	fiú	János
Tuzsingszki J. Bugyinszki K	fiú	halv. szül.
Lovász Ödön Birta Erzsébet	fiú	Károly
Szabó János Bojay Julia	leány	Mária
Dubrovzski J. Kuzbert M.	leány	Margit
Lovas Béla Kucsera Mária	leány	Mária
Izsóf János Siling Mária	leány	Már. Magd.
Sáray Kálmán Balázs Mária	leány	halv. szül.

### Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Mocsy Jenő	21 éves	Öngyilkosság
özv. Gyürky András	86 "	Gyomorrák
Mihalik Mihály	50 "	Májzsugo. odás

## Nyilttér\*)

**MOLL-FÉLE  
SEIDLITZ-POR**

Enyhe, oldó házi-szer mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az illő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

**MOLL-FÉLE  
SÓS-BORSZESZ**

Fájdalom csillapító és erősítő **bedörzsölés**, elismert, régi jóhírű házi-szer szaggatás és hűlésből származó mindenféle betegségek ellen.

Eredeti üveg ára kor. 2.

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriákban.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész.

Cs. kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchauben 9.

**Eladó házak.** Léván a Teleki utcában levő Illyay-féle 2 egymás mellett levő ház szabadkészből eladó. Bővebbet Nagy Sándor házigondozónál ugyanott.

**Eladó Vető árpa** (Hanna) és választott egészséges **burgonya** (Magyar kincs.) Ugyiszintén egy pár erős fiatal ígás ló. — Árpa, pusztai u. p. Nagy Salló Schumacher Ágoston.

**Magvak.** Az idény alkalmából ajánlok oberndorfi sárga és vörös (mammuth) répamagvakat valamint tiszta lóheremagot. Nemkülönb elsőrendű budapesti lisztek és fűszerárakat, stokerai hüvelyeseket, makói veres hagymát, továbbá rudas meszelőket és ecseteket minden nagyságban. **Heksch Samu** fűszer- és lisztkereskedő Léva, Telekv. utca.

**Porosz köszén.** Gépész-, géptulajdonos- és földbirtokei urak szives figyelmébe ajánlom, mint cséplési idényre gőzrepek fűtéséhez legcélszerűbb és legolcsóbb fűtési anyagot, a legelső rendű **Porosz köszénemet**, melyre már most megrendeléseket és előjegyzéseket e fogadok a legolcsóbb árban, továbbá raktáron tartok elsőrendű **felvágott száraz bükkfát**, melyet mélytisztított rendelőim kenyeimre házhoz szállítok, azonkívül melegen ajánlom bádogos, aranyműves uraknak és th. a zsarnócai híres legelső rendű rostat **bükkfa faszenemet** szintén a legolcsóbb árban. — Szives pártfogásukba ajánlva tiszteltetl. ifj. **KOVATSI JÁNOS**, Szepessy-utca 8. szám. Léván.

**Eladó szőlő.** Orbánban egy szőlő eladó, közel a városhoz jó bortartó pircával. Bővebb tudomást ad róla a tulajdonos, **Ladány utca 23.**

**Kéveköto.** Gabona kévekötele-ven pirosra festve újított fazárral mely újítás által a munka fele időbe kerül az eddigieknél mind az által nem drágábban aluirott saját ipartelepén készít, és nagy mennyiségben raktáron tart. Valamint különféle gazdasági kötél árukat s legfinomabb valamint durvább fajta kender és géptisztított és száak fonásra alkalmas kócokat, cser dohány valamint e szakmába vágó bármiféle áru gyors és pontos elkészítésére vállalkozik. Szives megkeresésekre árjegyzéket bérmentve küldi **Klapaty János** k. télygártó **Vác.**

## Bérbeadó ház.

Kálnai utcában 23. sz. ház, melyben egy nagy üzlethelyiség, 3 szobás lakás, nagy raktár, udvar van istálló és kocsissín, azonnal bérbeadó. Bővebbet **Monaco Mósé**, Léván.

**KÖNYVKERESKEDESÜNKBEN  
tanuló felvétetik**  
Csakis néhány gimnáziumi osztályt végzett ifju vétetik fel.

NYITRAI és TÁRSA LÉVA.

**Husvétii nagyhéten**  
friss  
**Dunai halak**  
kaphatók  
**Kern Testvéreknel,**  
Léván.

**Jó kávé**  
az amely az üzletekben levő más árú szagát fel nem veszi és frise zamatját megtartja ez pedig a  
**Diadal PÖRKÖLT KÁVÉ**  
zárt csomagokban. Utólrhetlen jó minősége a jó háziasszonyt a választás gondjától felmenti. Szakértői felügyelet alatt készíti **Schmidl Sándor és fia** Budapesten  
Kapható: **BLUM GYULA** fűszerüzletében Léván Bati-utca sarkán.



Köhöges, rekedseg es hurut ellen nincs jobb a **RETHY-féle**  
**pemetefü czukorkánál!**  
Vásárlásánál azonban vigyázzunk és hározzottan mivel sok hasonlatlan utánzata van  
1 doboz ára 60 fillér.  
Csak **R E T H Y**-felet fogadjunk el.

„M-l-t ?” — „Papa megengedte! Hozz valódí Jacobi féle  
Antinlootin-cigarettahüvelyek fadóboxban!”



Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!  
Minden fadóbox egy érdekes bővénzkártyát tartalmaz.

## Tüzifa

és Porosz kőszén meg-  
rendeléseket elfogad és ház-  
hoz szállít

Braun József és fia.

## Kiadó lakás.

3 szoba mellékhelyiségekkel f. évi  
november, esetleg augusztus hó 1-től  
K I A D Ó.

Ezen lakás és helyiség 50 év óta fény-  
képészeti üzlet és műteremnek volt kapcsola-  
tos s így ilyenmü üzletnek biztos alap az  
ilyen vállalatnak.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában

## ELADÓ HÁZ.

Léván a város belsején  
fekvő jó jövedelmű ház sza-  
bad kézből eladó. Bővebb  
felvilágosítással szolgál

Dr. Kmoskó Béla  
ügyvéd.

## Elő Dunai halak!

A n. é. közönség becses tudomására  
hozzuk, hogy husvét előtti hetekben  
minden héten és pedig **csütörtö-  
kőn és pénteken**

## friss élő halak,

u. m.: ponty, csuka, harcsa, kecsege  
fogas és süllő stb. érkeznek a legol-  
csóbb árakban.

Egyben felhívjuk szives figyelmét  
**oukorka kiállításunkra** s egyéb  
csemege és fűszer cikkeinkre, valamint  
a mindennap érkező **friss felvágott,**  
virslis és összes **hus és sajtneműekre!**

Valódi Kugler (Gerbeaud)-féle  
Cukorkák főraktára.

Tisztelettel

Engel József és fia.

## Miért vesz minden szegény és gazdag

egyaránt

# DIANA sósborszeszt?

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó

## masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a megfűléstől és megörültetéstől  
keletkezett és visszamaradt fájdalmak.

Mert különös előnye, hogy már a

## masszirozás alatt

mulnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan cseppenként cukorba vagy vízbe

## veszik

mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

## Munkásoknak is

kineset ér egy üveg valódi

## DIANA sósborszesz.

Bedörzsölés után a fáradt, vagy elernyed izmok és idegek visszanyerik ter-  
mészetes frissességüket és rugékonyságukat.

## A kik sokat utaznak,

azok minden, az utazásnál elkerülhetlen kellemetlenségektől és bajtól meg-  
lesznek óva, ha DIANA sósborszeszt visznek magukkal. Mert a DIANA-sósbor-  
szesz ıhatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőség-  
től vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál  
kellemesen ható enyhítő és házi szer. Hajón utazókat megóvja a rettenetes  
tengeri betegségekből származó kellemetlen tőbajoktól.

## Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipállását, a gyakori  
mandula és toroklobot; fogzásnál minimumálásra redukálja a fájdalmakat.

## Munkások,

kik testi erejök után szerzik meg a mindennapi kenyeret, utólréhetetlen,  
kiváló izomerősítő szer nyerne a DIANA-sósborszeszben. A fáradt testre üdi-  
tőleg hat, a gyakori hát- és derékfájást meggátolja, néhány előzetes bedör-  
zsölés által.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli  
készítő:

**Erényi Béla** gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5.

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Használt „DIANA sósborszeszes” üveg ket nem veszünk vissza.

Egy üveg Diana  
sósborszesz 44 fillér.

Egy nagy üveg  
Diana sósborszesz 1 kor. 10 fill.

Egy legnagyobb üveg 2 kor. 20 fill.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.

## Hivatalnokok, dijnokok,

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálásabb szert  
nem találhatnak a DIANA-sósborszesznél, amely a sok ülésből származó, elma-  
radhatatlan bajok ellen a leghatásosabb, biztosan ható szer.

## Mint arczapoló szer,

legkiválóbb a DIANA-sósborszesz, amely eltünteti a mitesszereket, az arczbőrt  
simává, tisztává varázsolja. Sikerrel alkalmazható izzadás ellen, valamint száj-  
bűz megszüntetéséhez. Fürdővízben, mosdóvízben használva, a testnek bámu-  
latos rugékonyságot, üdéséget kölcsönöz.

## Fejfájásban

szenvedők állítása szerint a DIANA-sósborszesz biztosan ható és a legolcsóbb  
házi szer.

Esténkint miért használják oly előszeretettel a

## DIANA sósborszeszt

minden házban?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg-  
van erőltetve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza  
magát a

## DIANA sósborszeszszel

Mert erősíti és edzi a testet.

Mert erősíti és edzi a csontokat.

Mert erősíti és edzi az inakat.

Mert erősíti és edzi az ereket.

Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül  
az egész szervezet.

Mert a has masszirozása által a székelet teljesen rendbe jön.

Mert a báyadság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.

A kik egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak,  
irnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfűzhetetlen egy jó bedörzsölés  
a valódi

## DIANA sósborszeszszel

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

## Szőlő-oltvány

és vesszőről nagy képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudatja.  
Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Gyökeres oltványokból, amerikai és európai sima és gyökeres vesszőből, a világhírű Delaware-ből 1 1/2 millió készlet, Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Cim:

**SZÜCS SÁNDOR FIA**  
szőlőtelepe, Bihardőszeg.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghívította a valódi

## Erő

### SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háztartástól várni lehet.  
Óra az egészségesnek, fertőtlenítő, erősítő és edző izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájviz, haj- és bőrápolószert.

Szükséges minden háztartásban,  
apható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvételrel vagy a pénz előzetes beküldése után

Kapható: **BLUM GYULA** fűszerüzletében Léván Bati-utca sarkán.

Az elismert legjobb és legkitünőbb

## Vetőgépek

„AGRICOLA“ ujonnan javított tolokerendszer szerint.  
Acél ekék, Boronák, Hengerek.

„Arató-gépek fünek, herének,

Szénafordítók, Szénagyűjtők és arató gereblyék.

Szénasajtók, Szalmasajtók.

Bor. és gyümölcs-sajtók.

Hydraulikus sajtók

Szőlő-zúzó, Szőlő-bogyózók.

Gyümölcs-zúzó, szőlő és növény permetezők

Aszaló- és szárító kés ülékek gyümölcs s főzeléknek.

legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

## MAYFARTH PH. és Társa

gazdasági gépgyár, vasöntőde és gőzhámor

Alapítva 1872. **BÉCS III Taborstrasse 71.** 1050 munkás.

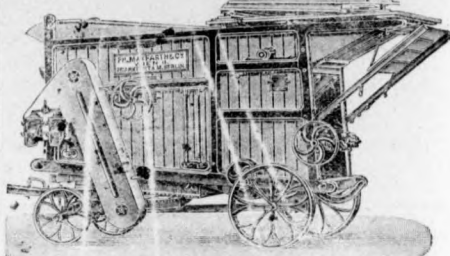
Kitüntette több mint 590 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon.

Kaphatók: **KNAPP DAVID** úrnál Léván.

Részletes árjegyzék és számos elismerő levél ingyen.

## Cséplőgépek

szabad. új kenőgyűrővel ellátott görgős csapágyakkal kőzi-járgány és motorhajtásra



Járgányok vonóállatok befogására.

Legújabb gabona-tisztító rosták, Trieurék és kukurica morzsolók, **SZECSKAVAGÓK** daralók repavagók Szállítható takarékos tűz-lyek és rakarmány-füllesztők, fordítható ganajlé-szivattyúkat valamint minden más fajta gazdasági gépeket

## Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Czim:

**Szigyártó Nagy Mihály**  
Felsőseged, Somogy megye.

## GAZDASÁGI CIKKEK:

gabonaszákok, gépszijak, vízmentes ponyvák stb. stb. gyári áron.



Portland és románcement, stukatórnád, kátrány, carbolinum, carbit, benzín creolin, carbolpor, clormész, carbolsav, naftalin, kék- és zöld gálic, kékpor és kénpor, gyanta, raffináló, petroléum, repecelaj, gépolaj, tovottaszir, fagygy, kender, kóc, gummi és aszbesztárú, kocsikenő maszasó, cocusz növényzsír arlórép amag stb.

Esetek, meszelők, linoleum, lakk festékek, minden színben.  
Husvágók, daralók, zománc- és nikkel főzőedény, mérleg és súlyok, fagy-



altgépek, jég szekrények, fürdőkádadak, sárgaréz- és vaságyak, mosdók, kerékpár ényképzési gépek és kellek, toraakészletek, halászborgok, viüllyesengő készetek stb. nagyválasztékban kaphatók

**KERN TESTVÉREKNÉL LÉVÁN.**

**Egy** CLAYTON és SCHUTTLEWORTH-féle 10 lóerejű gőzmozgony mely három év előtt lett gyárilag gyökeresen javítva, új tüzszekrényvel, új tüzsövekkel és új kéménnyel ellátva — eladó és a tulajdonosnál Pta. **Mária-Családon** (u. p. Ujlót, Bars megye) megtekinthető.

Szajbély Árpád.

## HANGVERSENY GRAMOFON.



Az itt ábrázolt beszélőgép 23—22 cm. széles és 13 cm. magas tokban, kitűnő hangdobozzal, játszás közben forgatható színes virágtölcsérrrel minden nagyságú lemezhez alkalmas, 2 darab 19 cm. átmérőjű mindkét oldalon bejátszott lemezzel együtt

16 forintért kapható.

Nagy választék mindenemű és nagyságú beszélőgépekből és lemezekből.

Árjegyzéket és lemezjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. — Vidéki megrendeléseknél csomagolás díjmentes.

**Klein Sándor,** órás és ékszerész Léván.

## Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára Léván. Piac téren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára — ujonnan épült házamban nagy választékú

## állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődők közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgálom

## Hazai gyártmányú gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ** féle gőzcséplő készletek, **GANZ** féle motorok minden nagyságban valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Nyomatott Nyitrai és Társa gyorsajtóján Léván.